

Олександра Яворська

д-р юрид. наук, проф.
Львівський національний університет імені Івана Франка
olyavorska@gmail.com

Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України

Правовою формою, що опосередковує різні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та врегульовує відносини сторін, є цивільно-правовий договір. Такі договори структуровані в окрему групу – главу 75 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України)¹. Якщо систематизація всіх цивільних договорів у ЦК України проведена за спрямованістю правового результату, як от: договори про передання майна у власність чи користування, виконання робіт, надання послуг, то зазначена група договорів виокремлена за їх об'єктом, яким є майнові права інтелектуальної власності. Очевидно, що у такий спосіб підкреслюється специфіка як самих об'єктів, так і договорів, що опосередковують їх цивільний обіг.

У ст. 1107 ЦК України наведено невичерпний перелік таких договорів. Учасники цивільних відносин, опираючись на принцип свободи договору (ст. 6 ЦК України), можуть укласти й інший договір, що не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним його засадам. Серед

¹ Tsyvil'nyj kodeks Ukrainy, <http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>.

видів цих договорів є такі, що спрямовані на створення об'єкта права інтелектуальної власності, так і такі, що спрямовані на використання вже існуючого об'єкта чи розпорядження майновими правами на створені об'єкти. Інколи це створює зовнішню подібність з договорами підрядного типу, з договорами купівлі-продажу майнових прав чи з договорами майнового найму. Тому важливою є правова кваліфікація договірних видів.

Як зазначено у п. 26 постанови Пленуму ВГС України від 17 жовтня 2012 року «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності»² «використання творів та/або суміжних прав, якщо інше не встановлено законом, допускається лише на підставі передбаченого ст. 1107 ЦК України договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності». Така категоричність щодо правової підстави розпорядження авторськими майновими правами інтелектуальної власності є невиправданою, оскільки принцип свободи договору надає сторонам широкі можливості у виборі договірних регулювань. Але судову позицію потрібно сприймати у такому значенні, що договори, перелічені у ст. 1107 ЦК України (а не будь-які інші, схожі за спрямованістю, змістом тощо), і є належною правовою підставою для встановлення, зміни та припинення інтелектуальних правовідносин. У постанові сформульовані узагальнені рекомендації щодо укладення таких договорів.

Відповідно до приписів ст.ст. 31, 32 Закону «Про авторське право і суміжні права»³ автор (чи інша особа, яка має авторське право) може передати свої майнові права будь-якій іншій особі повністю чи частково і таке передання оформляється авторським договором про передання виключного права на використання твору або на основі авторського договору про передання невиключного права на використання твору. Серед видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, що наведені у ст. 1107 ЦК України, авторський договір не зазначено. Проте такий стан не викликає сумнівів щодо його легітимності, адже перелік договорів у ЦК України є невичерпним, а норми Закону «Про авторське право і суміжні права» підлягають застосуванню як спеціальні щодо норм ЦК України.

Серед видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності зазначена ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензія, як дозвіл на використання об'єкта, не є договором. Відповідно до ч. 2 ст. 1108 ЦК України ліцензія може бути оформлена як окремий документ або бути складовою частиною ліцензійного договору.

² Pro deiaci pytannia praktyky vyrishennia sporiv, pov'iazanykh iz zakhystom prav intelektual'noi vlasnosti: postanova Plenumu Vyschoho Hospodars'koho Sudu Ukrainy, 17.10.2012, <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.

³ Pro avtors'ke pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy, 23.12.1993, <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

Видача ліцензії користувачу майнових прав є одностороннім правочином, на підставі якого у нього і виникають відповідні права.

Ліцензійний договір, як це випливає зі змісту ст. 1109 ЦК України, набуває характеру універсальної правової підстави користування майновими правами на об'єкти права інтелектуальної власності. Зазвичай, про видачу ліцензії чи про укладення ліцензійного договору йшлося стосовно об'єктів права промислової власності (патентного права). У зазначеній статті не окреслена сфера застосування ліцензійного договору, тому на його підставі можуть передаватися й авторські права.

До групи договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності включений і договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Саме укладення такого договору націлене на створення відповідного об'єкта, що вирізняє його за правовою спрямованістю результату від решти договорів. Зазначений договір має зовнішню подібність з договорами підрядного типу, оскільки на його підставі створюється новий об'єкт. Але відмінною його ознакою від договорів підрядного типу є власне спрямованість на створення та використання саме об'єкта інтелектуальної власності, а не будь-якого іншого. До правового регулювання відносин сторін підлягають застосуванню норми глави 75 ЦК та книги 4-ої ЦК України, норми спеціального законодавства. Також варто зауважити, що на підставі такого договору не може бути створеним об'єкт патентного права, оскільки такий результат стає об'єктом правової охорони з моменту отримання патенту, а не з моменту його створення на підставі договору.

Як окремий вид договору у главі 76 ЦК України закріплюється договір комерційної концесії, що опосередковує передання комплексу прав, до складу якого входять: право на використання об'єкта права інтелектуальної власності (торговельних марок, промислових зразків, винаходів, творів, комерційних таємниць тощо), комерційного досвіду та ділової репутації (ст.ст. 1115, 1116 ЦК України).

Правозастосовній практиці відомий договір про передання «ноу-хау». Такий договір безпосередньо не передбачений чинним законодавством. «Ноу-хау» – специфічний об'єкт інтелектуальної власності. Враховуючи таку специфіку, договір про його передання є не тільки правовою формою самого передання та використання, а і єдиним регулятором відносин його сторін. Укладення та виконання такого договору відбувається з урахуванням загальних положень та засад договірного права. Враховуючи, що йдеться про «секрет виробництва», сторони договору самі визначають межі, способи використання, умови про конфіденційність та правові наслідки їх недотримання. Якщо щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності можливо укладати договори на підставі типових, то щодо розпорядження ноу-хау будь-які типові форми виключені.

Договір про передавання ноу-хау має певну схожість з ліцензійним договором. Але істотна відмінність полягає у тому, що на підставі ліцензійних договорів передаються права на запатентовані об'єкти, тоді як ноу-хау об'єктивно не може бути запатентоване. Адже це секрет виробництва, який був би розкритий у результаті його патентування.

Договір управління майновими правами автора або інших суб'єктів авторського права безпосередньо не відноситься до групи договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Це договір, на підставі якого організації колективного управління майновими правами суб'єктів авторського та (або) суміжних прав представляють їх інтереси у судах, інших державних, муніципальних органах, укладають договори на користування такими правами з користувачами, збирають, розподіляють та виплачують суми авторських винагород. Цей договір не підпадає під ознаки договору управління майном та не співвідноситься з ним як загальне і окреме. Договір управління майновими правами інтелектуальної власності є окремим різновидом договору з огляду на його суб'єктний склад; специфіку об'єктів управління, якими є майнові права інтелектуальної власності; специфіку представництва інтересів суб'єктів авторського та (або) суміжних прав (тільки щодо використання творів); дії організації колективного управління від імені таких суб'єктів, а не від власного імені; відсутність в організації мети отримання прибутку (відповідно до прямої законодавчої вказівки організації колективного управління створюються як некомерційні суб'єкти).

Не варто упускати з поля зору договори організаційного характеру, що опосередковують створення, використання та розпорядження як об'єктів інтелектуальної власності, так і прав на них, та виконують по суті допоміжні функції. Це, зокрема, договір між працівником та роботодавцем про створення службового твору, розподіл майнових прав інтелектуальної власності, умови виплати винагороди та врегулювання інших відносин у разі створенням об'єкта інтелектуальної власності у зв'язку з виконанням трудового договору. Такі відносини можуть урегулюватися і трудовим договором (контрактом), а можуть бути предметом самостійного цивільно-правового договору між працівником та роботодавцем. Зазначений договір у силу специфіки суб'єктного складу, його змісту та інших особливостей не може бути віднесений до певної групи цивільних договорів, він носить організаційний характер.

Аналогічно щодо договору між співавторами творів, умовами якого визначаються взаємовідносини між співавторами різних творів, порядок, умови, способи використання творів, створених у співавторстві. Відносини між співавторами законодавчо не врегульовані. Всі відносини між ними можуть бути врегульовані саме договором. Такий підхід саме і сприяє більш повному врахуванню інтересів усіх зацікавлених сторін. Тому договір між співавторами є єдиним регулятором їх відносин. Як і попередній договір, його не можна віднести до якоїсь конкретної групи цивільних договорів.

Договір про створення аудіовізуального твору, який укладається між режисером-постановником, автором сценарію і (або) текстів, діалогів, автором спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього, художником-постановником, оператором-постановником. Усі зазначені особи є авторами аудіовізуального твору відповідно до ст. 17 Закону «Про авторське право і суміжні права».

Договір між упорядником збірника, антології, енциклопедії й інших складених творів та авторами творів, які планується включити до таких збірників. Можливість укладення такого договору передбачена у ст. 19 Закону «Про авторське право і суміжні права», у якій зазначено, що такий договір є авторським.

За свою правовою природою це цивільні договори, які укладаються та виконуються з урахуванням положень договірного права України. Такі договори можливо охарактеризувати як організаційні, укладення та виконання яких спрямоване на організацію створення об'єкта інтелектуальної власності, розподілу майнових прав, визначення умов використання такого об'єкта тощо.

Майнові права інтелектуальної власності можуть бути предметом договору застави (ч. 3 ст. 424 ЦК України, Закон України «Про заставу»). У такому разі до відносин сторін окрім законодавства у сфері інтелектуальної власності застосовується заставне законодавство.

Майнові права можуть бути внеском до статутного капіталу юридичних осіб та передаватися у статутний капітал на підставі відповідних договорів. У разі внесення майнових прав до статутного капіталу юридичної особи, окрім зазначення про це в засновницькому договорі необхідне укладення окремого письмового договору про передання виключного права між суб'єктом права та юридичною особою, до статутного капіталу якої передається право.

Таким чином, у групі договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (хоч назва звужує функціональне значення окреслених договорів) можливо виділити:

за спрямованістю правового результату:

– договори, спрямовані на створення за замовленням та використання об'єкта інтелектуального права (наприклад, договір з аналогічною назвою – ст. 1112 ЦК України);

– договори щодо використання об'єкта інтелектуального права (наприклад, ліцензійний договір – ст. 1109 ЦК України);

– договори щодо використання майнових прав інтелектуальної власності (наприклад, ліцензійний договір на використання майнових прав – ст. 1109 ЦК України; договір про передання виключних майнових прав – ст. 1113 ЦК України);

– договори управління майновими правами інтелектуальної власності (можливість їх укладення впливає зі змісту ст. 47 Закону «Про авторське право і суміжні права»);

– організаційні договори, спрямовані на створення об'єкта інтелектуальної власності, розподіл майнових прав інтелектуальної власності, використання створеного твору (наприклад, можливість укладення договору між працівником та роботодавцем впливає зі змісту ст. 429 ЦК України).

за функціональним призначенням договору у механізмі використання об'єктів інтелектуальної власності та прав на них:

– основні договори, на підставі яких відбувається передання у використання самого об'єкта інтелектуальної власності або відповідних майнових прав на такі об'єкти;

– допоміжні, що врегульовують відносини, які передують створенню відповідного об'єкта або доповнюють основні.

Для прикладу, договір про передання майнових прав на аудіовізуальний твір як основний договір та договір про створення твору між відповідними суб'єктами як допоміжний до основного;

за закріпленістю (визначеністю, урегульованістю) у законодавстві:

– поіменовані договори (наприклад, ліцензійний договір, договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності тощо);

– непоіменовані договори (договір про передання та використання ноу-хау).

Особливості майнових прав інтелектуальної власності на різні об'єкти правової охорони позначаються і на специфіці укладення та виконання відповідних договорів. Якщо у сфері авторського права діє презумпція авторства та автору не потрібно дотримуватися обов'язкових процедур щодо реєстрації своїх прав, то у сфері патентного права майнові права на відповідні об'єкти охороняються відповідно до закону тільки за умови дотримання режиму патентування. Відповідно, договори щодо розпорядження авторськими майновими правами можуть укладатися автором без будь-якого підтвердження прав з його боку. Тоді як договори щодо розпорядження майновими правами на об'єкти патентного права можуть укладатися лише за наявності у сторони відповідних правоохоронних документів (патентів, свідоцтв тощо).

Майнові права інтелектуальної власності мають строки чинності. Відповідно, майнові права автора, за загальним правилом, є чинними упродовж життя автора та сімдесят років після його смерті. Майнові права, що посвідчуються деклараційним патентом на винахід (корисну модель), чинні упродовж строків чинності такого патенту – шість років, якщо патент не був перетворений і патентоволоділець підтримував його чинність у встановленому порядку. Строк чинності патенту на винахід складає двадцять років без права його поновлення та за умови підтримання чинності патенту. Права на товарний знак охороняються свідоцтвом зі строком чинності десять років та з правом його поновлення кожен раз на десять років. Тому при укладенні відповідних договорів строки чинності майнових прав ураховуються обов'язково. А відтак, усі договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, так чи інакше, є строковими. Якщо сторони і не домовилися

про строки чинності договору, то чинність договору не може перевищувати граничних строків чинності відповідних майнових прав.

При укладенні зазначених договорів слід ураховувати і оборотоздатність окремих об'єктів інтелектуальної власності. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 490 ЦК України майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать. Тому неможливе окреме передання прав на комерційне найменування. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення не включають повноваження щодо розпорядження ними (ст. 503 ЦК України). Більшість майнових прав інтелектуальної власності передаються вільно, без законодавчих обмежень.

До договорів, що визначені у ст. 1107 ЦК України, застосовуються загальні положення договірної права з урахуванням особливостей правового регулювання, викладених у главі 75 ЦК України, спеціальному законодавстві. Усі зазначені договори укладаються вільно. Конкурсні передумови укладення договору не передбачені, але не виключені при певних умовах. У ст. 1111 ЦК України передбачена можливість укладення ліцензійного договору на підставі типового. Пропозиції зразків укладення договору, що пропонуються у правозастосовній діяльності як типові, насправді не є типовими. Адже відповідно до ст. 630 ЦК України типові умови договорів певного виду оприлюднюються у встановленому порядку. Тобто типовий договір – це такий, що затверджений відповідним рішенням компетентного органу, оприлюднений та є обов'язковим для застосування. На сьогодні типовий ліцензійний договір не затверджений.

На підставі загальної вказівки норми ч. 2 ст. 1107 ЦК України договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій формі, недодержання якої має наслідком нікчемність договору. У випадках, установлених законом, договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності може укладатися усно. Наприклад, відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону «Про авторське право і суміжні права» в усній формі може укладатися договір про використання (опублікування) твору в періодичних виданнях (газетах, журналах тощо).

У ст. 1114 ЦК України зазначено, що ліцензія та відповідні договори не підлягають обов'язковій державній реєстрації. Державна реєстрація може здійснюватися на вимогу ліцензіара або ліцензіата. Відсутність державної реєстрації не впливає на чинність прав, переданих за ліцензією чи договором. Зокрема, порядок проведення державної реєстрації авторського права і договорів, що стосуються прав автора на твір, визначений постановою КМ України від 27 грудня 2001 року⁴.

⁴ Poriadok derzhavnoi reiestratsii avtors'koho prava i dohovoriv, iaki stosuiut'sia prava avtora na tvir, zatverdzheno postanovoiu KM Ukrainy, 27.12.2001, «Ofitsijnyj visnyk Ukrainy» 2001, nr 52, st. 2369.

Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності мають певну схожість з договорами купівлі-продажу майнових прав. Відповідно до ст. 656 ЦК України предметом договору купівлі-продажу можуть бути майнові права. У ст. 190 ЦК України вказано, що майнові права є неспоживною річчю. Майнові права визнаються речовими правами. Редакція цієї норми стала предметом наукової критики, але залишається і досі незмінною. Адже майнові права є самостійним правовим поняттям, окремою категорією, окремим об'єктом. Тому неправильно визначати майнові права через інше поняття – майно, яке має власні притаманні йому характеристики. Майнові права не можуть зводитися і виключно до прав речових, як про це зазначено у ст. 190 ЦК України. Адже майнові права ще з часів римського приватного права поділялися на права речові та зобов'язальні.

До договорів купівлі-продажу майнових прав застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не впливає зі змісту або характеру цих прав. Договір купівлі-продажу передбачає передання продавцем товару у власність покупця. Майнове право не можна передати у власність. Але у разі купівлі-продажу майнового права йдеться про його припинення у сторони, що передає таке право (продавця), і набуття його іншою стороною (покупцем). Щодо майнових прав інтелектуальної власності, то за своїм змістом вони відмінні від речових та зобов'язальних прав, що можуть передаватися на підставі договору купівлі-продажу. Тому такі права передаються на підставі окремих договорів – договорів з розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Правила ст. 656 ЦК України в частині, що стосується майнових прав, не застосовуються у разі передання майнових прав інтелектуальної власності.

У разі передання прав на об'єкти інтелектуального права за ліцензійними договорами (права користування) виникає зовнішня подібність з договорами майнового найму. Відповідно до ст. 759 ЦК України за договором найму (оренди) наймодавець передає або зобов'язується передати наймачеві майно у користування за плату на певний строк. У ч. 2 ст. 760 ЦК України зазначено, що предметом договору найму можуть бути майнові права.

Як і за договорами майнового найму, так і за ліцензійними договорами майнові права передаються у користування. У сфері інтелектуальної власності майнові права на об'єкт інтелектуальної власності законодавчо визначені, тоді як за договорами майнового найму можуть передаватися будь-які майнові права, окрім тих, які за своєю суттю не можуть передаватися. Як було зазначено, за своїм змістом майнові права інтелектуальної власності є відмінними від майнових прав загалом. Тому користування майновими правами інтелектуальної власності є відмінним за своїм змістом від користування майновими правами за договорами майнового найму.

Договори майнового найму та ліцензійні договори є строковими. В обох випадках умова про строк є договірною, що встановлюється на розсуд сторін. За договорами майнового найму, у разі, якщо сторони не визначили

строку найму, то договір вважається укладеним на невизначений строк. Тоді як строк чинності ліцензійного договору у будь-якому разі обмежується строками чинності правоохоронних документів (свідоцтв, патентів) чи строками чинності майнових авторських прав.

Обсяг користування визначається умовами договору найму та виключає, як правило, одночасне користування річчю (майновим правом), що передається за договором, наймодавцем та наймачем. За ліцензійними договорами обсяг користування майновими правами залежить від виду ліцензії, що видається на підставі ліцензійного договору. Причому одними і тими ж майновими правами одночасно можуть користуватися різні користувачі на підставі різних ліцензійних договорів, включаючи і самого правоволодільця.

Важливою умовою ліцензійних договорів є умова про територію, у межах якої здійснюється користування майновими правами інтелектуальної власності. У разі відсутності у ліцензійному договорі умови про територію, на яку поширюються надані права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, дія ліцензії поширюється на територію України. Для договорів майнового найму умова про територію використання юридично байдужа.

Законодавчо передбачена можливість укладення договорів піднайму (суборенди) та субліцензійних договорів. В обох випадках можливість укладення субдоговорів має визначатися умовами основного договору та здійснюється виключно зі згоди наймодавця та, відповідно, ліцензіара.

Договори майнового найму поділяються на види залежно від виду майна, що передається у користування: найм будівлі, споруди; найм транспортного засобу; найм (оренда) житла. Поділ ліцензійних договорів на види залежно від виду прав, що передаються, не здійснюється.

Отже, договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності складають самостійну групу цивільних договорів з притаманними їм особливостями. За відсутності спеціальних законодавчих застережень, до цих договорів застосовуються загальні положення договірного права у частині укладення, виконання, припинення та застосування відповідних правових наслідків.

Бібліографія

1. Tsyvil'nyj kodeks Ukrainy, [http:// zakon.rada.gov.ua/go/435-15](http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15).
2. Pro deiki pytannia praktyky vyrishennia sporiv, pov'iazanykh iz zakhystom prav intelektual'noi vlasnosti: postanova Plenumu Vyschoho Hospodars'koho Sudu Ukrainy, 17.10.2012, <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>.
3. Pro avtors'ke pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy, 23.12.1993, <http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Poriadok derzhavnoi reiestratsii avtors'koho prava i dohovoriv, iaki stosuiut'sia prava avtora na tvir, zatverdzheno postanovoiu KM Ukrainy, 27.12.2001, «Ofitsijnyj visnyk Ukrainy» 2001, nr 52, st. 2369.

Streszczenie

Oleksandra Javorska

Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie

Umowy zbycia praw majątkowych własności intelektualnej zgodnie z prawem Ukrainy

Artykuł poświęcony jest rodzajom umów zbycia praw własności intelektualnej zgodnie z prawem Ukrainy. Normy prawne dotyczące tej kwestii zostały zawarte w kodeksie cywilnym Ukrainy (rozdział 75) i w ustawodawstwie szczególnym. Lista prawna takich umów jest niewyczerpana. Uczestnicy stosunków cywilnych kierując się zasadą swobody zawarcia umów, mogą zawierać inne umowy nieprzewidziane w aktach prawa cywilnego, ale spełniające zasady ogólne.

Wśród rodzajów umów zbycia praw własności intelektualnej przewidziano także licencję na korzystanie z dóbr intelektualnych. Licencja jako zezwolenie na korzystanie z obiektu własności intelektualnej nie jest umową i może być zaprojektowana jako osobny dokument lub może stanowić część umowy licencyjnej. Udzielanie licencjobiorcom praw własności jest jednostronną transakcją, która przewiduje przekazanie odpowiednich uprawnień. Umowa licencyjna jest uniwersalną podstawą prawną wykorzystania praw własności intelektualnej.

Prawa własności intelektualnej mogą być zastawione lub wnoszone do kapitału docelowego osób prawnych. W takim przypadku przestrzegane powinno być prawo zastawy oraz prawo spółek z uwzględnieniem wymagań określonych w przepisach dotyczących własności intelektualnej.

W artykule przedstawiono własną klasyfikację rodzajów umów zbycia praw własności intelektualnej. Po pierwsze, skupiono się na skutkach prawnych: będą to umowy mające na celu utworzenie na żądanie i korzystanie z własności intelektualnej; umowy przewidujące korzystanie z dóbr intelektualnych; umowy przewidujące wykorzystanie praw własności intelektualnej; umowy o zarządzaniu prawami majątkowymi własności intelektualnej; umowy instytucjonalne, których celem jest tworzenie dóbr intelektualnych oraz ich wykorzystanie, a także podział praw majątkowych własności intelektualnej. Po drugie, zgodnie z celem funkcjonalnym umowy w dziedzinie mechanizmów wykorzystywania dóbr własności intelektualnej i praw do nich wyróżniono: umowy podstawowe, które przewidują przeniesienie praw wykorzystania dobra intelektualnego lub praw majątkowych odpowiadających tym celom; dodatkowe, które regulują stosunki i poprzedzają utworzenie odpowiedniego przedmiotu praw intelektualnych lub uzupełniają umowy podstawowe. Po trzecie, zgodnie z poziomem konsolidacji (uregulowaniu) w ustawodawstwie wskazano na: umowy z nazwą (np. umowa licencyjna, umowa przeniesienia wyłącznych praw własności intelektualnej itp.); umowy bez nazwy (umowa o przekazanie i wykorzystywanie know-how).

Zbadane również zostały szczegóły dotyczące przeniesienia praw własności intelektualnej do różnych przedmiotów w oparciu o ich zdolność do realizacji, konkretne cechy, warunki ich oddziaływania, wymogi dotyczące patentowania.

Słowa kluczowe: umowa licencyjna, licencja, umowa autorska, prawo własności intelektualnej.

Summary

Oleksandra Iavorska
Ivan Franko National University of Lviv

Contracts of disposal of intellectual property rights under Ukrainian legislation

This article deals with the types of contracts of disposal of intellectual property rights under Ukrainian legislation. Their legal regulation is performed by the Civil Code of Ukraine (Chapter 75) and by acts of specific legislation. The legislative list of such agreements is inexhaustive. Based on the principle of freedom of contract, participants in civil relations may conclude another contract that does not provide acts of civil law but meets the general principles.

The license for using the object of intellectual property is specified among the types of contracts of disposal of intellectual property rights. The licence, as permission to use the facility, is not a contract and can be designed as a separate document or can be a part of a licence contract. Giving the user licences of property rights is a unilateral transaction, under which he has appropriate permissions. Licence contract is a universal legal ground use of intellectual property rights.

Intellectual property rights may be pledged or be a contribution to the authorized capital of entities. In this case, the using shall be in accordance with pledge and corporate law with considering the requirements of specific legislation in the field of intellectual property.

The author's classification of contracts has been suggested under which the disposal of intellectual property rights can be carried out: 1) according to the legal outcome: contracts aimed at creation by request and using intellectual property; contracts of using objects of intellectual property; contracts of using objects of intellectual property rights; contract of management of intellectual property rights; an institutional contract aimed at creating intellectual property, distribution of intellectual property rights, using of a created object. 2) according to the functional purpose of the contract in the mechanism of using objects of intellectual property and rights to them: main contracts based on which the transfer occurs in the using of object of intellectual property or proprietary rights corresponding to such objects; additional which regulates relations that preceded the creation of the appropriate object or supplement the main one. 3) according to the legislative regulation (certainty, orderliness) in the legislation: named contracts (e.g. licence contract, contract of the transfer of exclusive intellectual property rights, etc.); unnamed contract (contract of the transmission and use of know-how).

The features of transferring the intellectual property rights on different objects based on their ability to work, specific features, terms of their effect and the requirements for patenting have been researched.

Keywords: licence contract, licence, copyright contract, intellectual property rights.